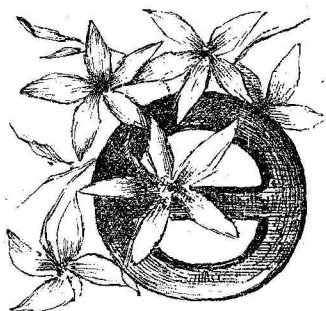

Εἰς θρίαμβος τοῦ Β. Θεά-
τρον. — Οἱ «Ἰσάυροι» —
Τὸ ἔργον καὶ οἱ ἠθοποιοί.

ΡΙΑΜΒΕΥΤΙΚΩΣ ἀ-
νεβιδάσθησαν ἐπὶ
τῆς σκηνῆς τοῦ
Βασιλικοῦ Θεά-
τρον, ἢ μᾶλλον
τὴν κατέκτησαν
οἱ «Ἰσάυροι», τὸ
περιλάλητον δρᾶ-
μα τοῦ κ. Κλέωνος
Ραγκαβῆ.

Δὲν θὰ κρίνωμεν ἡμεῖς βέβαια τὸ ἔργον,
ὅπως τὸ ἔκριναν οἱ Κουκκάκηδες τῆς κριτικῆς,
οἱ ὅποιοι πρὸ τῆς παραστάσεως μὲ ὅλην τὴν
χολὴν ἀκαταλογίστου μίσους καὶ κουφότητα
πρωτοφανῆ ἐφλύαρσαν. Δὲν πρόκειται εἰς
τούς «Ἰσαύρους» νὰ κρίνωμεν τὸν κ. Ραγκαβὴν
ὡς λυρικὸν ποιητὴν - ἀν καὶ ὑπάρχουν λυρικά
ἐξάρσεις οὐκ ὀλίγαι - οὔτε ὡς γλωσσολόγον. Ἡ
ὡς ἀπλοῦν ἱστοριογράφον. Κρίνεται ἤδη ὡς
δραματικὸς συγγραφεὺς. Ὡς δρᾶμα, οἱ «Ἰσαύ-
ροι», εἶναι ἀπὸ τὰ δύο - τρία ἔλλ. ἔργα τὰ ὅποια
διακρίνονται ἐπὶ εὐσυνειδησία. Ἐχουν πλοκὴν
τεχνικὴν, σκηνικὴν οἰκονομίαν ἐπιμεμελημέ-
νην, ἔχουν στιγμὰς Σαιξπηρείους, προκαλοῦ-
σας ῥίγη συγκινήσεως. Ἡ σκηνὴ τῆς ἐρωτικῆς
μέθης τοῦ Κωνσταντίνου, ἡ τῆς τυφλώσεως
αὐτοῦ, αἱ μαγανεῖαι τῆς Ἰσιδος, ὁ θάνατος τοῦ
Σερανταπήχου εἶναι σκηναὶ ἱπέρροχοι. Ἀλλὰ καὶ
εἰς τοὺς χαρακτῆρας τῶν προσώπων ὁ συγγρα-
φεὺς ἐφάνη ἱστορικῶς συνεπὴς καὶ διέπλασεν
αὐτοὺς μετ' αὐστηρότητος. Ἰδίως ὁ τοῦ Σεραν-
ταπήχου, εἶναι ἀμίμητος, διήκων ἐν θαυμαστῇ
ἐνότητι δι' ὅλου τοῦ ἔργου.

Ἀπεδόθη εἰς τὸ ἔργον ὑπὸ τινων μεμψιμοί-
ρων τὸ μειονέκτημα ὅτι μέρη τινὰ θίγουν τῆς
Ἐκκλησίας τὸ γόντρον· ἀλλ' οἱ «Ἰσάυροι»
ἔχουν ὑπόθεσιν ἱστορικὴν, ἄρα ὁ συγγραφεὺς
δὲν πταίει ἀν ἡ ἐποχὴ, ἣν εἰκονίζει, ἥτο ἀμαρ-
τωλὴ. Ὁ κ. Ραγκαβὴς δὲν μυθοπλαστεῖ ἀναπα-
ριστῆ ἢ μᾶλλον ἐνσαρκώνει μὲ πολλὴν δύναμιν
καὶ γνῶσιν λεπτομερεῶν μίαν ἐποχὴν, ἀμελέ-
τητον διὰ τοὺς πολλοὺς, στέργων εἰς τὰς δυνα-

τὰς παραχωρήσεις, αἵτινες ἐπιβάλλονται ἐνίοτε
χωρὶς ἐν τούτοις τὸ σύνολον νὰ ὑφίσταται πα-
ραμόρφωσιν τινά.

Ἡ γλῶσσα. δηλαδὴ ἡ ἀγνή καὶ γυνδία ἐλλ.
γλῶσσα ὑπῆρξεν ἀφορμὴ νὰ κοάσουν πάλιν οἱ
μαλλιαροὶ Ἡ γλῶσσα τῶν «Ἰσαύρων» εἶναι ἀν-
ταξία τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τοῦ ὅλου ἔργου, ἀπέ-
δειξεν δὲ ἡ παράστασις πόσον μνηδαμνὴ εἶναι
ἡ αἰτίασις ὅτι τὸ ἔργον καθίσταται δι' αὐτῆς ψυ-
χρόν. Ἀπ' ἐναντίας οὐδένα ἐξένισε καὶ ὁ πλέον
ὑπερκαθαρεύων λεκτικὸς τύπος, ἐνῶ θὰ ἔχανδα-
κῶνετο τὸ ἔργον, ἀν - ἄς φαντασθῶμεν καὶ αὐτὸ
τὸ τερατῶδες - ἐγράφετο λ. χ. ἀπὸ τὸν Ψυχά-
ρην εἰς τὸ ἐξωφρενικὸν ἰδιῶμά του. Ὅλη ἡ
δραῖσις, ἡ θερμουργός, ἡ καυστικὴ τῶν «Ἰσαύ-
ρων» διετετήθη ἀκμαία ὑπὸ τὸ ἀγνόν, τὸ ἡγε-
μονικὸν περιβόλημα τῆς καθαρευούσης.

Χάρις εἰς τὸν ποιητὴν εἶδομεν τέλος καὶ ἐν
δρᾶμα ἑλληνικὸν ἀναδιδαζόμενον μετὰ θαυμα-
στῆς τελειότητος. Ὁ σκηνικὸς διάκοσμος καὶ
ὁ ἱματισμὸς ἦσαν ἀπαράμιλλα.

Ἐκ τῶν ἠθοποιῶν, ὁ κ. Μέγκουλας ὡς Σε-
ραντάπηχος ὑπῆρξεν ἐξοχος· ἔσχεν ἐπιτυχίαν
ἀπροσδόκητον· ἡ δεσποινὶς Κοτοπούλη ὡς Θεο-
δότη ἀπέδωκε κάλλιστα τὸν σεμνὸν καὶ περι-
παθῆ χαρακτῆρα κόρης ἀτυχοῦς. Συνέδρη δὲ καὶ
τὸ παράδοξον, ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ νὰ εἶναι πολὺ
μελετημένοι.

Ἀριτουργήματα ἄνευ δι-
πογραφῆς. — Αἱ πτέρυγες καὶ
τὰ ναπολέονια. — Παλαιὰ ἀν-
τίγραφα παλαιῶν εἰκόνων

Εἰσιγόντως μ' ἐκάλεσε μίαν ἡμέραν εἰς ἐπι-
πλοποῖς τῆς ὁδοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς, ἀναγγέ-
λων μοι ὅτι ἀπέκτισε σπανίαν συλλογὴν ἀρισ-
τουργημάτων. Ἦτο καθῆκον μου νὰ σπεύσω,
ἀλλὰ τὸ μεῖδιμα τῆς δυσπιστίας δὲν ἐννοοῦσε
νὰ ἀποσπασθῇ τῶν χειλέων μου. Καὶ εἶδα τὰς
εἰκόνας, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν ἐνετρύφησα
εἰς τὰς ἀλληλοδιαδόχους μετατροπὰς τῆς φυσιο-
γνωμίας τοῦ ἀγοραστοῦ. Ἦσαν ἑξ παλαιαὶ εἰκό-
νες, που καὶ που ἠκρωτηριασμένα, ἐντὸς
μαυρισμένων ἐκ τῆς πολυκαιρίας πλαισίων.
Οὐδεμία ὑπογραφή. Προφανῶς ἦσαν ἀντίγραφα,
παλαιὰ ὅπως δῆποτε, ὅχι καὶ πολὺ ἐπιτυχῆ
ἔργων Ἱταλῶν ζωγράφων τῆς Ἀναγεννήσεως.
Ἔως ὅτου τοῦ εἶπω τὴν ἐκτίμησίν μου, ὁ ἀν-
θρώπος ὀλίγου δεῖν καὶ ὑφίστατο συγκοπήν τῆς
καρδίας. Ἐπὶ τῇ βεβαιώσει του ἦ μᾶλλον τῇ
μετὰ προφυλάξεων ἀπειρῶν - ἔχουν καὶ οἱ
τοῖχοι αὐτὰ - ἐκμυστηρεῖται του ὅτι τὰ ἠγό-
ρασε μὲ ἄλλα ἐπιπλά μαζὴ εὐθυνοτάτα, τὸν κα-
θησύχασα. Καὶ ἔκοψα μὲν ἠρέμα τὰς πτέρυγας

τῆς φαντασίας του — ἀφεύκτως θὰ ἐδλεπε τὰ ναπολεόνια νὰ κατρακυλοῦν ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας του — ἐνίσχυσα ὅμως τὰς ἐλπίδας του ὅτι πιθανόν νὰ πωληθοῦν εἰς τὸ τριπλάσιον τῆς ἀγορασθείσης τιμῆς.

Δὲν εἶναι βέβαια ἡ πρώτη φορά καθ' ἣν ἐπέρχεται τοιαύτη καλλιτεχνικὴ συγκίνησις. Εἰς ἀρχαίας οἰκογενεῖας ὑφίστανται πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς Ἑνετοκρατίας παλαιὰ μέτρια ἀντίγραφα παλαιῶν εἰκόνων, ἀγνώστων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἱ κληρονόμοι δὲ πλάττουσιν εὐκόλως ἐξ αὐτῶν πολυτίμους θησαυροὺς συχνὰ ἀνθρακοποιουμένους. Ἐὰν ἦτο δυνατὸν ὅλα τὰ ὡς πρὶν τότετυπα θεωρούμενα, νὰ ᾤσαν πράγματι πρωτότυπα, ἔπρεπε ἀσφαλῶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἰς τοὺς παλαιότερους χρόνους θὰ ὑπῆρχε καμμία μηχανή, παράγουσα κατὰ ἑκατοντάδας ἀριστουργήματα. . .

Ὁ Μωάμεθ καὶ ἡ Ἑλλ. τέχνη. — Ἀπὸ τὴν ὁδὸν Μητροπόλεως εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας.

Ἀφοῦ τὸ βουνὸ δὲν ἔρχεται εἰς τὸν Μωάμεθ, ὁ Μωάμεθ πηγαίνει στὸ βουνό. Κατενόησαν μερικοὶ καλλιτέχναι τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν καὶ συσχευάζοντες τὰ κιθῶτιά των ἀπέρχονται τοῦ κοινισαλέου Ἀστεως. Οἱ ἀδελφοὶ Νομικοῦ καὶ ὁ γλύπτῃς Θωμόπουλος, οἱ ἐν τῇ ὁδῷ Μητροπόλεως ἐγκαθιδρυμένοι, ἀφοῦ ἤνοιξαν μίαν διαρκῆ ἐκθεσὶν μὲ ἔργα καὶ ἄλλων συναδέλφων των (Χατζῆ, Ξενοπούλου) καὶ μὲ εἶδον πηλοπλαστικῆς καὶ παιδισίων Ἑλληνικοῦ καὶ ξένου ρυθμοῦ, καὶ αἱ ἐλπίδες των ἔπεσαν ὡς φθινοπωρινὰ φύλλα, ἐσθῆκσαν τὸν σταυρὸν τῆς καλλιτεχνίας καὶ διηυθύνθησαν εἰς περιοδεῖαν καλλιτεχνικὴν, ὅπως καὶ οἱ καλλιτέχναι τοῦ θεάτρου. Πρῶτος σταθμὸς τοῦ ταξιδίου των — ἴσως καὶ ὁ μόνος — εἶναι ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας ἡ γῆ τῶν Φαραῶ, τῶν Ἀραπάδων καὶ τοῦ . . χρυσοῦ. Ἀς ἐλπίσωμεν — τὸ εὐχόμεθα ἐγκαρδίως — ὅτι εἰς Αἴγυπτον θὰ ἐκτιμηθῇ περισσότερον ἢ μικρά, ἀλλ' ἐνδιαφέρουσα αὕτη ἐκθεσίς.

Ὁ Ὀφφερμαχ καὶ ὁ Κολοκοτρώνης. — Ἴππος κυοφορῶν. — Ὁ Φαβίριος καὶ ὁ Λαμαρτίνος εἰς τὸ Τελερεῖον Πειραιῶς — Ὁ Ἰωνάδ καὶ ὁ Δούρειος.

Ὁ Ὀφφερμαχ κρίμα ποῦ δὲν ἠσυχολόηθη μὲ τὰ Ἑλληνικά πράγματα. Δὲν θὰ ἐπρόφθανε νὰ γράφῃ ὑπερέττας. Μίαν 2 χ. θὰ ἠδύνατο τις κἀλίστα νὰ τιτλοφορήσῃ ὁ «Ἀνδριάς τοῦ Κολοκοτρώνη», μία δὲ σκηνὴ θὰ ἦτο τὸ ἀκόλουθον ἱστορικώτατον ἐπεισόδιον. Ὅτε ὁ κ Σῶχος, ἀγνώων τὴν ὑπαρξίν τοῦ κ Κολλινιάτου, συνεσκεύαζε διὰ τὰς Ἀθήνας τὸ περιλάλητον ἀντίτυπον τοῦ

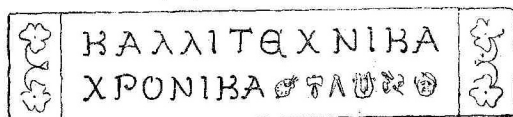
ἀνδριάντος, χάριν εὐκολίας, ἐτοποθέτησε ἐντὸς τῆς κοιλίας τοῦ χαλκίνου ἵππου καὶ δύο μικρὰ γύψινα ἐκμαγεῖα, τοῦ Φαβιρίου καὶ τοῦ Λαμαρτίνου, ἅτινα τῷ εἶχον παραδοθῆ διὰ νὰ τὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὴν Ἱστορικὴν καὶ Ἐθνολογικὴν Ἐταιρείαν. Ἀλλὰ μὲ τὰς διαφόρους φάσεις αὐτοῦ ἐλαβεν ἡ ἀναστήλωσις, ὁ ἀνδριάς δὲν ἐξετελωνίσθη, ἀπὸ μνηῶν παρερριμένος, συνεπῶς τὰ δύο ἀγαλμάτια ἔμειναν φυλακισμένα ὡς Ἰωνάδες, ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ ἵππου τοῦ Σῶχου, ὅστις κατέστη ἀληθὴς Δούρειος Ἴππος. Οὕτω ἐνῶ ὁ Λαμαρτίνος καὶ ὁ Κολοκοτρώνης δὲν εἶχαν καμμίαν σκέψιν, ἐταύτισαν μετὰ θάνατον τὴν δόξαν των εἰς τὰ ὑγρά ὑπόγεια τοῦ τελωνειακοῦ παραπήγματος τοῦ Πειραιῶς καὶ ἐπὶ τέλους θὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς Ἑλλάδος, ὑπὲρ ἧς τόσῳ συμπαθεῖς ἐδεῖχθησαν οἱ Γάλλοι φιλέλληνες. Καὶ ἦτο καιρὸς πλέον νὰ γείνῃ ὁ τοκετὸς τοῦ ἵππου διὰ νὰ δοθῶν καὶ εἰς τὴν Ἱστορικὴν Ἐταιρείαν οἱ ἀθῶοι κατάδικοι.

Ἡ ιδιοκτησία τοῦ πνεύματος. — Εἰς β'. ἀνάγνωσιν. — Τὸ Κράτος εἰς τὸν . . . Καρκίνον.

Ἡ πνευματικὴ ιδιοκτησία καὶ πάλιν ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εὐσευχῆς ὅχι τῆς Βουλῆς, ἥτις τὸ ἐψηφίσεν εἰς τὴν β'. ἀνάγνωσιν πρὸ ἐτῶν. Τώρα πρόκειται νὰ τὸ ψηφίσῃ εἰς α'. Ἡ καρκινοδατικὴ κατάστασις ἥτις χαρακτηρίζει ὅλον τὸ Κράτος δὲν ἦτο δυνατὸν ἢ νὰ ἐκπροσωπηθῇ καὶ εἰς τὸ πολυπλήθες ζήτημα τῆς πνευματικῆς ιδιοκτησίας, ὑπὲρ ἧς ὁ γράφων πλειστάκις ἠγωνίσθη. Νὰ καταδείξῃ τις τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἐνὸς τοιοῦτου νομοθετήματος εἶναι περιττόν· τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἔχομεν νὰ κάμωμεν εἶναι νὰ εὐχνηθῶμεν εἰς τὸ νομοσχέδιον νὰ διέλθῃ ὅλον τὸν Ρουδίκωνα τῆς Ἑλ. ἀντιπροσωπείας, τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἀπέπειράθη νὰ διαβῇ. Γένοιτο! . .

ΔΑΦΝΙΣ

★ Ἀνδριάς εἰς τὸν Ναπολέοντα.

Τὸ Ἀμερικανικὸν ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ἀπεφάσισε νὰ ἐγείρῃ ἀνδριάντα εἰς τὸν Ναπολέοντα, παραπλεύρως τῷ ἀνδριάντι Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου, ὃν ἐδώρησεν ὁ Αὐτοκράτωρ Γουλλιέλμος Β' πρὸς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας.

★ Ἐκθ. σ. ἐν Αἰγῇ.

Ἐν Αἰγῇ τοῦ Βελγίου ἤνοιξε τῇ 9 Μαρτίου ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ Frans Joris, τοῦ ὁποῖου δύο ἀγαλμάτια, τὴν «Παιδικὴν ἀπόλαυσιν» καὶ τὸν «Συρανὸν δὲ Μπερζεράκ» ἐδημοσίευσεν ἡ «Παναγιώκη»,